

Yetersiz Süt Alg?s?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yetersiz Süt Alg?s?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33275>

Özet

Yetersiz Süt Algısı Ölçeği, annelerin kendi süt miktarlarının yeterliliğine dair sahip oldukları subjektif algıyı ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanmış (adaptasyon) psikometrik bir araçtır. Emine Gökçeoğlu tarafından 2014 yılında yapılan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçek, emzirme sürecinde annelerin en sık karşılaştığı zorluklardan biri olan, sütün gerçekten yetersiz olmasından bahsetmiş olarak gelişebilen, yetersiz süt algısının düzeyini belirlemeyi hedefler. Ölçek, tek bir alt boyuttan ve toplam altı maddeden oluşmaktadır.

Ölçeğin derecelendirme yapısı karmaşıktır; ilk soruya evet/hayır şeklinde cevap verilirken, kalan maddeler 0 (hiç süt yok) ile 10 (çok fazla süt var) arasında puanlanan bir Likert tipi derecelendirme kullanır. Puanın sıfıra yaklaşması yetersiz algıyı, 10'a yaklaşması ise yeterli algıyı göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Emzirme, Süt Yetersizliği, Algı, Maternal Sağlık, Emzirme Öz-yeterliliği, Psikometri, Ölçek Uyarlama

Yazarlar

Emine Gökçeoğlu

Amaç

Ölçeğin temel amacı, annelerin emzirme döneminde kendi sütlerinin miktarını ne derece yeterli veya yetersiz olarak algıladıklarını güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle emzirme özyeterliliği ile süt yeterliliği arasındaki ilişkinin incelenmesi gibi akademik çalışmalarda kullanılmak üzere uyarlanmıştır.

Ölçek, annelerin subjektif algılarını belirleyerek, erken emzirme kesintisine yol açabilecek psikolojik faktörleri tanımlamaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, emzirmeye destek programlarının geliştirilmesinde kritik öneme sahiptir.

Yapı

Yetersiz Süt Algısı Ölçeği, annenin sütünün miktarına dair kişisel inançları ve değerlendirmelerini temsil eden soyut bir yapı (konstrukt) ölçmektedir. Bu yapı, genellikle nesnel süt üretimi düzeyinden bahsetmiş olarak gelişebilen ve annenin emzirme davranışlarını doğrudan etkileyen bilişsel ve duygusal bir durumdur. Ölçek, altı maddeden oluşan ve tek bir alt boyuta sahip olacak şekilde tasarlanmıştır.

Ölçekte yer alan sorular, annenin mevcut süt miktar? hakk?ndaki dü?üncelerini ve alg?lar?n? s?ralamaktad?. Puanlama sistemi, alg?n?n yetersizlikten yeterlili?e do?ru sürekli bir spektrumda yer ald???n? varsaymaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, hem içerik/kapsam geçerlili?ini hem de **yap? geçerlili?ini** kapsam??t?. Kapsam geçerlili?i için 10 uzmandan görüş? alınm??t?. Uzman görüş?lerinin uyumunu belirlemek amacıyla Kendall Uyu?um Katsay?s? (W) hesaplamas? yap?lm?? ve uzmanlar?n ifadelerin kültürel uygunlu?u ve ölçülmek istenen alan? temsil etme konusunda görüş? birli?ine vard??? saptanm??t?r (Kapsam Geçerlik ?ndeksi: 0.87).

Yap? geçerlili?i, ölçe?in soyut kavram? ne derece do?ru ölçtü?ünün göstergesidir. Yap?lan analizlerde, Türkçe formun faktör yüklerinin 0.631 ile 0.867 aras?nda da??ld??? görülmü?tür. Bu yüksek faktör yükleri, maddelerin ölçülmek istenen tek boyuta güçlü bir ?ekilde katkıda bulundu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlılık ve zamana kar?? kararlılık yöntemleriyle incelenmi?tir. İç tutarlılık denetiminde madde toplam puan korelasyonlar? ve Cronbach α de?erlendirmesi kullan?lm??t?. Türkçe formun madde toplam korelasyon puanlar? 0.70 ile 0.87 aras?nda yüksek düzeyde bulunmu?tur. **Yetersiz Süt Alg?s? Ölçe?i**'nin Türkçe Formu'nun Cronbach α katsay?s? 0.82 olarak saptanm??t?r ki bu de?er, psikometrik açıdan kabul edilebilir yüksek bir iç tutarlılık?a işaret eder.

Ölçe?in zamana kar?? kararlılık?n? (istikrar?) belirlemek amacıyla 30 anneye iki hafta arayla Test-Tekrar Test uygulamas? yap?lm??t?. Test-Tekrar Test korelasyon de?eri 0.81 olarak bulunmu?tur. Bu sonuç, iki uygulama aras?nda yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki oldu?unu, dolay?s?yla ölçe?in zaman içinde kararlı ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in **Faktör analizi** için uygunlu?unu de?erlendirmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett's Test of Sphericity (BTS) analizleri uygulanm??t?. Örneklemin faktör analizi için yeterlili?i, KMO de?eri 0.87 olarak saptanarak do?rulanm??t?r (genellikle 0.60 üzeri kabul edilir).

Barlett's Test sonucunda ise χ^2 de?eri 115.28 olarak bulunmu? ve $p < 0.001$ önem düzeyinde anlamlı oldu?u görülmü?tür. Bu sonuçlar, verilerin faktörle?tirmeye uygun oldu?unu ve maddeler aras?nda anlamlı korelasyonlar bulundu?unu teyit etmektedir. Analizler sonucunda ölçe?in tek faktörlü bir yapıya sahip oldu?u belirlenmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Modifiye)

Language Available: Türkçe

Population Group: Anneler

Age Group: Belirtilmemi? (Emziren Anneler)

Population Details: Ölçek, pilot uygulama a?amas?nda çal??ma kapsam?na al?nan annelerle benzer özellikler ta??yan 30 anne üzerinde test edilmi?tir.

Test Methodology: Ölçek alt? madde ve tek alt boyuttan olu?maktadır. ?lk madde dichotomous (evet/hay?) cevaplan?rken, di?er maddeler 0 ile 10 aras?nda puanlan?r. 0 puan en yetersiz alg?y?, 10 puan ise en yeterli alg?y? temsil eder.

Anahtar Kelimeler

Emzirme, Süt Alg?s?, Psikometrik Özellikler, Cronbach α , KMO, BTS, Test-Tekrar Test

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r.

Affiliation Email addresses: emine.egokceoglu@gmail.com

Correspondence Address: Atatürk Üniversitesi, Erzurum (Tez Kayna??)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2014

?zinler ve Ücret: ?zin ve ücretlendirme bilgileri aç?kça belirtilmemi?tir, ancak tez çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmemi?tir. Sorumlu yazar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

?leti?im E-postas?: emine.egokceoglu@gmail.com

Tez Kayna?? Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Gökçeolu, E. (2014). *Annelerin emzirme özyeterlilikleri ile sütün yeterlilik arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Ölçeğin orijinal PDF dosyalarına aşağıdaki bağlantılardan ulaşılabilir:

[yetersiz-sut-algisi-toad.pdf](#)

[yetersiz-sut-algisi-toad.pdf](#)

[yetersiz-sut-algisi-toad.pdf](#)

Yetersiz Süt Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddelerinin orijinal içeriği kaynak metinde sağlanmamıştır; ancak ölçek yapısı ve puanlama sistemi aşağıda açıklanmıştır:

Ölçek altı maddeden ve tek alt boyuttan oluşmaktadır. Bu ölçekte annenin sütünün miktarına nasıl algıladığına yönelik sorular ve düşünceler sorulanmıştır. Annenin ölçeği doldurduğu anda algıladığı süt miktarı için ilk soruya evet veya hayır cevabından birini verir.

Diğer sorular 0 ile 10 arasında puanlanır. 0 puan sütün hiç olmadığını, 10 puan ise çok fazla sütün olduğunu göstermektedir. Verilen puanlara yaklaştıkça sütün yetersiz, 10'a doğru yaklaştıkça ise sütün yeterli olarak algılandığını gösterir.